

DE CEI DRAGI SĂ NU TE DESPARȚI

piesă de ALEKSANDR VOLODIN

În românește de Tudor Steriade

Premiera absolută a piesei „DE CEI DRAGI SĂ NU TE DESPARȚI” de Aleksandr Volodin a avut loc la Teatrul „Comsomolului Leninist” din Leningrad, în stagiunea 1971–1972.

La Moscova, piesa se reprezintă pe scena Teatrului „Sovremennik”, începînd din toamna anului 1972.

PERSONAJELE

JUDECĂTORUL
MITEA LAVROV
KATEA LAVROVA
IRINA
HÎRCIOGUL
ELVIRA
MADELEINE
KOROVIN
KONIKOV
O FEMEIE
LARISA
DAVID KERILAȘVILI
MAMA LARISEI
ȘUMILOVA

ȘUMILOV
EL
EA
NIKULIN
NIKULINA
FATA CU BLUZIȚA
FATA CU CAIETUL
VALER
ACTIVISTUL CULTURAL
BELEAEV
BELEAEVA
ALFEROV
ALFEROVA
SORA MEDICALĂ

rință, a adopta o atitudine disprețuitoare față de propria-ți viață. Și nu numai față de propria viață, ci și față de aceea a viitorilor copii, a viitoarei generații. V-ați gândit vreodată că în orice familie ar putea exista copii ?
MITEA : Nu.

JUDECĂTORUL : Ar fi fost bine să o faceți ! Pe ce vă întemeiați acțiunea ? Arătați completului de judecată, ce s-a întâmplat. Ce anume v-a adus aici ?

KATEA : A încuiat locuința și nu m-a lăsat să dorm acasă.

JUDECĂTORUL : Și unde dormeați ?

KATEA : La început pătrundeam prin fereastră, urându-mă pe schele, că la noi au mai rămas, un timp, niște schele.

JUDECĂTORUL : Pe ce temei și-a îngăduit să vă împiedice să folosiți propriul dumneavoastră spațiu locativ ? Care a fost motivul ?

KATEA : El pretinde că l-am înșelat.

JUDECĂTORUL : Și are dreptate ?

KATEA : Asta nu are nici o importanță.

JUDECĂTORUL : Cum, adică, nu are importanță ? L-ați înșelat, sau nu ?

KATEA : Refuz să răspund la această întrebare.

JUDECĂTORUL : Aveți acest drept, dar vă previn că este în dauna dumneavoastră. Tovarășe Lavrov, soția dumneavoastră a indicat exact cauza divorțului ?

MITEA : Da.

KATEA : A adus, în mod fătîș, acasă o femeie.

JUDECĂTORUL : Au fost în relații intime ?

KATEA : Nu.

JUDECĂTORUL : De unde știți ?

KATEA : S-au înțeles, doar, să o facă demonstrativ.

JUDECĂTORUL : Vedeți ? Poate că totuși nu e prea târziu să vă împăcați !

KATEA : Ba e prea târziu.

JUDECĂTORUL : De ce ?

KATEA : Căsătoria nu este decît înrobire reciprocă. Acum, de fapt, nici eu nu-l mai iubesc.

JUDECĂTORUL : Ce fel de dragoste e aceea care dispare de azi pe mâine, ca în filmele cu americance și franțuzoaice ?

KATEA : Cum ? Adică nu sînt și astea femei ? Cu ce se deosebesc de cele de la noi ?

JUDECĂTORUL : Vă invit să nu vă lansați în discuții contradictorii ! Lavrova, completul de judecată vă cere să aveți ținuta cuvenită.

KATEA : În ce constă abaterea săvîrșită ?

JUDECĂTORUL : Credeți că e locul potrivit pentru polemică ?

KATEA : Vreau numai să știu cum să mă comport de aci înainte.

JUDECĂTORUL : Poate că ar fi bine să amînăm totuși pronunțarea sentinței ?

MITEA : Sînt categoric împotriva. Pentru mine problema e definitiv rezolvată. Noi nu mai formăm o familie.

JUDECĂTORUL : Completul de judecată se retrage pentru dezbatere.

KATEA : Și altceva nu ai nimic de spus ? (Mitea dă din cap.)

I

JUDECĂTORUL : Urmează audierile în procesul civil, deschis la cererea lui Lavrov Dimitrie Stepanovici și a Lavrovei Ecaterina Petrovna. Tribunalul poporului înștiințează ambele părți asupra drepturilor pe care le au în timpul judecării cauzei. Ambele părți au dreptul să producă dovezi, să prezinte argumentele și motivările pe care le consideră potrivite pentru susținerea poziției lor, au dreptul să facă apel după pronunțarea sentinței. Tovarășe Lavrov, vă mențineți cererea de divorț ?

MITEA : Da.

JUDECĂTORUL : Ați fi de acord să vă împăcați ?

MITEA : Nu.

JUDECĂTORUL : Numele dumneavoastră.

MITEA : Dimitrie Stepanovici.

JUDECĂTORUL : Naționalitatea ?

MITEA : Rus.

JUDECĂTORUL : Studii ?

MITEA : Școala medie tehnică.

JUDECĂTORUL : Unde lucrați și ce funcție îndepliniți ?

MITEA : Sînt ajustor la uzina „Maiak“.

JUDECĂTORUL : Tovarășă Lavrova. Numele dumneavoastră ?

KATEA : Ecaterina Petrovna.

JUDECĂTORUL : Naționalitatea ?

KATEA : Rusoaică.

JUDECĂTORUL : Studii ?

KATEA : Școala medie.

JUDECĂTORUL : Unde lucrați și ce funcție îndepliniți ?

KATEA : Strungar la uzina „Maiak“.

JUDECĂTORUL : Conșimțiți la acțiunea de divorț deschisă de soțul dumneavoastră ?

KATEA : Dacă el vrea așa, așa să fie.

JUDECĂTORUL : Ați dori să vă împăcați ?

KATEA : Nu.

JUDECĂTORUL : Obişnuiește să bea ?

KATEA : Nu ! E cumpătat : în general, nu bea.

JUDECĂTORUL : Vă bate ?

KATEA : Cu... um ?

JUDECĂTORUL : Tovarășe Lavrov, v-ați gândit cîndva ce înseamnă în viața unui bărbat dragostea, familia ?

MITEA : Nu-mi place să filozofez.

JUDECĂTORUL : A nu gândi la asemenea lucruri înseamnă, de fapt, a le privi cu ușu-

II

Văzându-l pe Mitea, Irina s-a luminat la față. Neascunzându-și bucuria, a pornit în întâmpinarea lui, aproape fugind.

IRINA (pe un ton de răsfăț) : Și eu stau și... aștept... aștept...

MITEA : Cum vă simțiți ?

IRINA : Interesant. De ce îmi vorbești cu „vă simțiți” ? (Pornesc împreună, fără un țel precis.) Eternul și blestematul simț practic al femeilor ! Îmi fac tot felul de socoteli legate de gîndul dacă să renunț sau nu la biletul de tren. Trebuia să plec azi în Ucraina; sînt de două zile în concediu. Doamne, ce mic-burgează am devenit. Și eu care mă lăudam la toți că sînt un om dintr-o bucată.

MITEA : De ce trebuie să te chinui ? Pleacă... și gata !

IRINA : Nehotărîrea mea nu are nici o legătură cu dumneata. Este o problemă strict personală. Dacă ai ști ce s-a petrecut cu mine, după seara aceea ! Cînd dumneata te-ai ridicat și ai plecat, deși petrecerea era în toi, eu te-am urmat mașinal. Apoi mi-am revenit și m-am întors, spunîndu-mi : „Ce porcărie ! A plecat fără să-și ia rămas bun.”

MITEA : Nu văd în ce fel te privea pe tine purtarea mea. De fapt, noi nici nu ne cunoșteam.

IRINA : Uite, că mă privea. Mi-am dat apoi seama că, de fapt, n-ai plecat. Atunci, mi-am pierdut mințile cu totul. Și, deodată, te aud spunîndu-mi : „Tu să nu pleci ; eu plec totdeauna ultimul !” Așa, din senin... m-ai tutuit. Cînd m-am întors acasă, mama m-a întrebat : „Ce-i cu tine ?” Iar eu, habar nu aveam ce e cu mine. Nu înțelegeam ce s-a petrecut. Dînr-odată, așa... din senin ! Nu mi s-a mai întîmplat. Și nici nu aș fi crezut că mi se poate întîmpla... Dimineața, cînd m-am sculat, nu mi-am găsit locul. Am umblat toată ziua pe străzi rîzînd de una singură, ca o idioată. Și deodată : telefonul tău. Am crezut că ai să spui doar atît : „Eu sînt”. Iar tu te-ai apucat să-mi explici pe larg cine e la telefon...

(Mitea nu știe ce să răspundă. E lîmpede că nu știe care sînt cuvintele potrivite într-o asemenea împrejurare. Fata i se părea atît de deșteaptă și de superioară lui, că, înainte vreme, nici n-ar fi îndrăznit să se gîndească la ea.)

MITEA : Acolo erau toți ingineri, oameni cu facultate. Cred că așa, din vedere, îi știi pe toți, din uzină.

IRINA : Cum, tu nu ți-ai dat seama ? Jumătate din cei de față erau proști de-a binelea. Încotro mergem ? Tu ești, azi, în schimbul doi ?

MITEA : Azi la patru am avut înfățișare la procesul de divorț. I-am arătat maestrului citația de la tribunal și el, îngrozit, mi-a dat liber toată ziua.

IRINA : Deci judecata a avut loc ?

MITEA : Da.

IRINA : A fost dezgustător, nu-i așa ?

MITEA : A fost suportabil.

IRINA : Nu regreti ?

MITEA : Nu.

IRINA : Văd că nu-ți place discuția pe tema asta !

MITEA : Trebuie să aștept aici un tip. Face reparații de ascensoare. Lucrează în biroul acela, dar n-am chef să intru.

IRINA : Mitea, de ce nu te simți în largul tău, cînd ești cu mine ?

MITEA : Fiindecă ești deșteaptă.

IRINA : Îți bați joc de mine ! Dacă vrei să știi, om deștept nu este acela care spune deșteptăciuni, ci acela care nu spune prostii. Ei bine, acela ești tu. Și dacă mai vrei să știi ceva, află că eu nu sînt deșteaptă, ci sînt singură. (Tace o clipă.) Trebuie să ne mai vedem. Chiar dacă nu va fi nimic între noi, trebuie !

MITEA : Ar merita să-l cunoști pe meșterul ăsta de ascensoare. E un tip interesant. Pentru el, viața nu are decît un singur rost : să înhațe, să adune. Face foame, nevasta l-a lăsat, dar și-a cumpărat o motocicletă. Nici nu știe s-o conducă. A luat-o așa, ca o învestiție. Frigidarul nu este pus la priză, ca să facă economie de curent.

IRINA : Nu înțeleg, de ce ți-o pui așa la inimă ? Eu, de pildă, îl iau pe fiecare așa cum e. Nu cer nimănui mai mult decît poate da și, de aceea, nu am niciodată deziluzii.

MITEA : Acolo, la ei... (Face un gest care vrea să însemne în lumea capitalistă.) El ar fi fost un mare boss, iar noi am fi muncit pentru el.

IRINA : Îl urăști din motive obiective sau ai ceva personal cu el ?

MITEA : Am ceva personal.

IRINA : E un secret ?

MITEA : Din cauza lui m-am despărțit de nevastă-mea.

IRINA : A ! Așa !... Nu te întreb cum s-a întîmplat.

MITEA : Lucram în schimbul de noapte, iar ea s-a dus la o colegă de școală care își serba ziua de naștere. Era și el acolo, deoarece a învățat cu noi la aceeași școală. Îl poreclisem „Hirciogul”. Ei bine, băieții mi-au povestit cum a fost : la început dans, apoi discuții, hipnoză... Îi cunoșc cu toate metodele. A îmbăt-o și a dus-o să înnopteze la el. Cică nu mai circulau autobuzele.

IRINA : O fi și ea nițeluş vinovată.

MITEA : Ba bine că nu !

IRINA : Poate că, totuși, nu s-a întâmplat nimic grav. Ea, ce spune ? (Mitea nu răspunde. Fata îl mângie pe păr, pe obraz. Mitea s-a întors spre ea și o îmbrățișează. Ea dă capul la o parte, ține ochii închiși și, cu o expresie de suferință, caută să-și ferească buzele. Apoi, totuși îl sărută. Cînd Mitea se depărtează de ea, Irina îl întreabă.) Și asta îți mai alină necazurile ?

MITEA (n-o înțelege pe dată) : Da.

IRINA : Dar te-ai întrebat dacă îl alină și pe ale mele ? (Mitea o lasă din brațe.)

MITEA : Iartă-mă. Nici eu nu știu ce se petrece cu mine. Mă port prosteste.

(În acest moment, pe palierul casei, a apărut un bărbat cu o geantă de pînză, plină cu obiecte metalice care zdrăngăne. Pare mai matur, mai viril decît Mitea. Are o înfățișare simpaticeă, puțin căraghioasă. Zimbește mereu. Văzîndu-i pe cei doi lingă calorifer, se oprește.)

HÎRCIOGUL : Dar bine, fraților, cum de n-ați găsit un loc mai acătării ? (Îl recunoaște pe Mitea.) A, tu erai... Cer iertare !

MITEA : Dumneata du-te, Ira, că noi doi avem de vorbit.

IRINA : Te-am supărat cu ceva ?

MITEA : Deloc.

IRINA : O să-mi telefonezi ?

MITEA : S-a făcut : o să-ți telefonez.

IRINA : N-o să dispari ?

MITEA : Bineînțeles că nu.

(Irina pleacă. Hîrciogul privește în urma ei.)

MITEA (către Hîrciog) : Întoarce-te cu fața la mine, amice.

HÎRCIOGUL (se răsucesce și se uită la el zîmbind) : Mi-au amărit viața lifturile astea.

(Deodată, pe neașteptate, intră în cabina liftului, închizînd ușa.)

MITEA : Ieși afară !

HÎRCIOGUL : Mai încet, că nu sîntem în pădure ! Ne aud oamenii.

MITEA : Haide, ieși.

HÎRCIOGUL : Ascultă-mă întîi tu pe mine. Ești în stare ? În primul rînd să fie limpede : ceea ce bănuiești tu, nu s-a întîmplat. În al doilea rînd, vreau să-ți dau un sfat pentru viitor. Să n-o mai lași de una singură într-o asemenea societate. Pentru tine e un risc și pentru alții o ispită. Există o lege a atracției. Vrei nu vrei : e o lege care acționează în ambele sensuri. Ai înțeles ?

MITEA : Ce era de înțeles... am înțeles.

(Hîrciogul iese cu griță din cabina liftului. Mitea îi trage o directă. Hîrciogul are însă un reflex bun și se ferește ; face un pas înainte și-l poartă, peste caafă, cu servieta sa plină de scule. Apoi, cu aceeași mină vese-

lă, fuge. Mitea își clatină capul, își pipăie ceafa și se așază pe banca de pe stradă, cu ochii închiși, cu capul în soare. Se aud limpede voci de copii și de femei, dar pareă de undeva din depărtare, ca în vis. Cîeva trece cu un transistor, din care răsună o melodie gravă, lentă. — Tinere ! — aude el un glas de femeie — nu e bine să dormi la soare. Mitea deschide ochii. Alături de el s-au așezat două fete subțirele, drăguțe, în rochiile de lucru. Ele stau pe marginea băncii care se află în umbră, beau lapte din sticlă și mănîncă pîine cu salam.)

ELVIRA : De unde te-ai ales cu vinătaia asta pe frunte ?

MITEA : Am căzut. (Își duce batista la frunte.)

ELVIRA (ironică) : A căzut...

MADELEINE : ...Într-un pumn.

MITEA : Pe un fier vechi. (Către fete.) Sînteți de la „Firul roșu” ?

ELVIRA : Nu știu cum se face că toți ghi-cesc unde lucrăm.

MADELEINE : Te pomenești că știe și cum ne cheamă...

MITEA (ezitînd) : Numele dumitale este... Elvira.

ELVIRA : Exact. Iar pe ea o cheamă Madeleine.

MITEA : Pe mine mă cheamă (pronunție franțuzească) Marcel.

ELVIRA : Marcel Marceau, marele artist ?

MADELEINE : S-a produs la noi la Casa de Cultură. A fost un succes nebun.

ELVIRA : Și a fost o lume ! Au trebuit să intervină pompierii.

MADELEINE : Elvira e o fată clasa întîi. E glumeată, nevoie mare.

ELVIRA : Cu dumneata îmi vine ușor să stau de vorbă. Nu știu de ce, dar am impresia că ne cunoaștem de un an.

MADELEINE : Sînteți căsătorit ?

MITEA : Nici gînd !

ELVIRA : Ce bine ! Dar la dans veniți ?

MITEA : Dansul e rațiunea existenței mele.

MADELEINE : Să nu crezi că umblăm totdeauna așa îmbrăcate. Curînd o să ne cumpărăm haine de antilopă. Pantofii de antilopă i-am și cumpărat.

ELVIRA : Și cînd te gîndești, la ce bun ? La noi, la fabrică, toți băieții s-au însurat : nici să zîmbești nu mai ai cui.

MADELEINE : Săptămîna trecută am fost la culesul cartofilor.

ELVIRA : A fost foarte reconfortant. Avem și două fotografii ca amintire. (Scoate două poze din buzunar.) Aici sîntem la cartofi. Iar aici... (Chicotește și acoperă o parte a fotografiei.) ...privitul este interzis : sîntem la cules de morcovi.

MADELEINE : Astîmpără-te. (Îi dă mina la o parte.) Lasă-l să se uite. La plajă tot așa se vede.

ELVIRA (pune pozele la loc în buzunar) : Asta-i tot, pauza de prînz a luat sfîrșit.

(Amîndouă fetele se ridică.)

MADELEINE : Dacă o să ai chef, mai vino pe aici. Căminul nostru e la doi pași. Cameră treisprezece : număr cu noroc. (Plecă amîndouă.)

(Mitea se uită la ceas, apoi se duce la Hirciog acasă. Sună. Așteaptă puțin, apoi iar sună. Nu deschide nimeni. Ascultă cîteva clipe, apoi face un pas înapoi și lovește cu toată puterea ușa, cu piciorul. De după ușa închisă, se aude o voce.)

VOCEA : Pe cine căutați ?

MITEA : Deschideți !

VOCEA : Nu e nimeni acasă.

MITEA : Unde e locatarul ?

VOCEA : Nu știu.

MITEA : Cînd se întoarce ?

VOCEA : Nu știu.

MITEA : Vă este greu să deschideți ușa ?

VOCEA : Păi, să vedeți. Sînt încuiat în casă. Piotr Andreievici, fiind distrat, nu mi-a lăsat cheia, și ușa nu se deschide pe dinăuntru.

MITEA : Și nu puteți ieși ?

VOCEA : Chiar așa. Am venit la Moscova pentru două zile și una e pe terminate.

MITEA : Dați-mi ceva, o sîrmă, de exemplu.

VOCEA : De unde să iau sîrmă ?

MITEA : Are, înăuntru, o motocicletă. Căutați în cutia cu scule.

(Se aude un zdrăngănit.)

VOCEA : Am găsit eu ceva, dar nu știu dacă e ceea ce trebuie.

(Mitea se apleacă și scoate de sub ușă o lamă lungă metalică. O introduce în broască. Se aude un tăcănit și ușa se deschide. În fața lui Mitea apare un bărbat îmbrăcat într-un costum nou-nouț.)

VOCEA : Vă mulțumesc (Se prezintă.) Numele meu e Korovin.

MITEA : Rămîn să-l aștept pe stăpînul casei.

(Mitea intră în cameră. Obosit, se așază pe un scaun. Korovin se așază pe alt scaun.)

MITEA : Dacă vreți, puteți pleca. Nu vă deranjați din cauza mea.

KOROVIN : Dar dumneavoastră ?

MITEA : Eu rămîn aici să-l aștept.

KOROVIN : Dar de ce îl așteptați ? (Mitea nu-i răspunde, se ridică de pe scaun și se așază pe masă.) Nu pot pleca. Dăor trebuie să încui ușa.

MITEA : Atunci, rămîneți. (Ia de pe masă un pachet cu țigări.) Sînt ale dumneavoastră ?

KOROVIN : Nu.

(Mitea aprinde totuși o țigară. În ușă apare Hirciogul. Văzîndu-l pe Mitea, zîmbește cu țile, dar pălește.)

HIRCIOGUL : Toată lumea doarme.

MITEA : Nu-i nimic. O să se trezească.

HIRCIOGUL (pe un ton foarte categoric) : Șterge-o ! Sau vrei cumva să ai de-a face cu miliția ?

MITEA : Vino încoace !

HIRCIOGUL : Nu cumva ești beat ? Dacă nu, du-te acasă.

MITEA : Am de vorbit ceva cu tine.

HIRCIOGUL : Ei bine, ce vrei ?

MITEA : Iată ce vreau. (Face un pas spre Hirciog, îl apucă de gît și îl trage spre el, aducîndu-l, în felul acesta, în cameră. Hirciogul ride și, de parcă s-ar juca, împinge masa spre Mitea și-l înghesuie într-un colț. Mitea a apucat un capăt al mesei și caută să-l îndepărteze de el. Hirciogul îl împinge și mai tare.)

KOROVIN (ride) : Ce-i asta, tovarăși ? Ce vă tot hîrjoniți ?

(Mitea apucă lama metalică cu care deschisese ușa.)

HIRCIOGUL (face un salt înapoi) : Ce, ai innebunit ? Asta nu mai e joacă. Din lama asta se fac cuțite. (Îl împinge pe Korovin spre Mitea. Strigă.) E dement ! E dement !

KOROVIN (caută să se smulgă din brațele Hirciogului) : Încetați ! Ce faceți ? Pe mine să mă lăsați în pace !

(Mitea face un gest brusc. Korovin geme speriat. Hirciogul și Mitea stau nemîșcați.)

HIRCIOGUL : Va să zică, asta ai vrut : da ?

(Se apropie de Korovin. Acesta se ține cu mîna de umăr și geme încetîșor. Hirciogul îi desface cămașa. Adresîndu-se lui Mitea.) Fașa e în sertar. Bandajează-l. (Iese repede din cameră.)

MITEA (mormăit) : Imediat, imediat. (Îi scoate cămașa lui Korovin și începe să-l panseze.)

KOROVIN : Vă rog, de aici pîuă aici.

MITEA : Imediat, imediat...

KOROVIN : O să treacă, o să treacă...

(Împreună cu Hirciogul intră Konikov, un bărbat în vîrstă.)

HIRCIOGUL (lui Korovin) : Stai jos. (Lui Konikov.) Acest cetățean, fiind în stare de ebrietate, a rănit pe acest tovarăș. Vă rog, tovarășe Konikov, să luați act de cele întîmplate. (Konikov se așază.) Există o lege care prevede obligația ca oamenii să trăiască pașnic. Infracatorul se numește Lavrov. Adresa lui e cunoscută.

KONIKOV : Unde e arma ?

HIRCIOGUL : Iat-o. (Ridică lama de pe poartă și o pune pe masă.) Dovada materială.

KONIKOV : Se poate, tinere ? Ai ajuns la crimă ? Probabil că ești specialist în d-alde asta.

KOROVIN : De ce vorbești astfel? Omul era cu chef, puțin băut. Cite nu se întâmplă la beție!

KONIKOV (se înviorcăză) : Toate relele de la băutură se trag. (Lui Mitea.) Cît ai băut, tinere?

MITEA : Am băut un pahar de vermut și o bere.

KONIKOV : Cine a mai pomenit bere după vermut?

KOROVIN : Nici după vodcă nu e voie să bei bere, dar mite după vermut.

HIRCIOGUL (nervos) : Nu asta-i problema ; nu-i asta lucrul cel mai important.

KONIKOV : Numai după vin alb sec se poate bea bere. Asta să ții minte toată viața. Important nu este cît bei. Totul este să nu amesteci băuturile.

KOROVIN : Așa e ! Nimic nu-i mai rău, decât să le amesteci.

KONIKOV : Ai înțeles, delinquentule? (Se arată a fi foarte mulțumit că a găsit un public care îl ascultă cu respect, manifestându-și acordul cu punctul lui de vedere.) Să fim înțeleși : nimeni nu zice să nu bei, dar să nu-ți pierzi capul ! Și acum să sfîrșim treaba asta în mod pașnic și să mergem bine dispuși la casele noastre. Mîine e zi liberă. Se anunță vreme frumoasă.

HIRCIOGUL : Ai deraiat și dumneata. Zău așa, nene ! Azi a băut vermut și a băgat șișul în om ; mîine o să bea coniac și o să mai taie cine știe pe cine. De altfel, să știu că l-am mai iertat o dată. A venit la mine acasă și mi-a spart broasca. Am sperat că s-a potolit. Dar cînd colo, nici gînd ! Ei bine, să zicem că eu sînt un om rău, că merit, poate, să fiu lichidat, că o fi chiar necesar. Dar nu ești tu pus să hotărăști asta, dragul meu ! ...Fie, du-te și culcă-te ca să-ți iasă din cap aburii beției, dar să nu te miri că vei fi chemat la miliție. Pentru vătămare corporală, chiar dacă nu e gravă, se aplică articolul 109, care prevede închisoare pînă la trei ani. Dacă expertiza medico-legală va constata....

KOROVIN : Ce expertiză, frate dragă ? Mîine dimineață, nu mai sînt aici. Am venit la Moscova pentru trei zile, ca să mă mai distrez și eu. Dar am fost prost, că nu mi-am găsit o cameră la hotel. Nu aștept nici un fel de expertiză.

HIRCIOGUL : Dar, bine, individul ăsta te-a rănit grav !

KOROVIN : Nu e chiar așa. De fapt, într-un fel m-am rănit eu însumi.

KONIKOV (neîncrezător) : Cum adică ?

KOROVIN : Din același motiv. Am băut iutîi vermut și apoi bere. Am băut împreună, așa că vina este comună.

HIRCIOGUL : Tovarășe Konikov ! Dumneata îți dai seama ce se petrece aici ? Ne aflăm în fața unui complot. Un complot ordinar. (Îi întinde o hîrtie.) Iată declarația mea. Te rog s-o semnezi ca reprezentant al opiniei publice.

KONIKOV : Cîm să semnez, dacă presupusa victimă nu se consideră lezată ? Legea-i lege !
HIRCIOGUL : Oare nu înțelegi de ce procedează așa ?

KONIKOV : Nu. Nu înțeleg !

HIRCIOGUL : Ei bine, eu unul înțeleg foarte bine.

KONIKOV : Atunci explică-mi și mie.

HIRCIOGUL : Ia mai du-te dracului !

KONIKOV : Ține seama că și pentru înjurături legea prevede sancțiuni.

HIRCIOGUL : Unde ai auzit dumneata înjurături ?

KONIKOV : Să nu zici că nu te-am pre-venit.

HIRCIOGUL : Nu înțeleg. Cine este delinquent, eu sau el ? Ce se petrece aici ? Cine este vinovat ? Gata. Am terminat. Sînt la mine acasă, vreau să dorm, stîng lumina. La revedere !

KOROVIN : Eu sînt rănit. Pe mine nu mă poți gonî.

HIRCIOGUL : Cei răniți rămîn, iar cei apți de luptă, să se ducă acasă.

(Mitea și Konikov pleacă.)

III

Apartamentul soților Lavrov. Atmosferă încordată. Mitea stă trîntit, îmbrăcat, pe o canapea și răsfoiește o revistă. Katea se îmbracă.

KATEA : Ai destulă lumină acolo ?

MITEA : Da. Totul e în regulă.

KATEA : Cum o să fie în regulă, cînd e limpede că nu vezi mai nimic acolo.

MITEA : Ra nu, vîd perfect.

KATEA : Vrei să-ți trag lampa mai aproape ? (Mitea se ridică de pe canapea.) Nu vîd ce e rău în faptul că vreau să stai mai comod. (Mitea se așază din nou și continuă să citească.) Am uitat să te felicit ! Acum te bucuri de celebritate în uzină. Plăcută situație, nu-i așa ?

MITEA : Nu prea.

KATEA : De ce ?

MITEA : Fîndcă trebuie să fiu tot timpul foarte atent, să nu-mi pierd capul. Azi, sînt într-adevăr ajustorul numărul unu al uzinei. Și așa vreau să rămîn.

KATEA : Logic.

(Apare o femeie în vîrstă.)

FEMEIA : Dumnezeuastră ați dat anunțul ?
KATEA : Ce anunț ?

MITEA : Eu am dat anunțul. Pentru schimb de locuință. (Katiei.) Iartă-mă, n-am avut timp să-ți spun, dar mai devreme sau mai târziu, oricum, va trebui să locuim separat. Vezi tu despre ce este vorba. Important este ca ție să-ți convină schimbul. Ție trebuie să-ți placă. În ceea ce mă privește, primesc orice. Nu pun condiții.

KATEA (Femeii) : Vă rog să luați loc.

FEMEIA : Asta-i apartamentul ?

MITEA : Bucătăria e acolo.

FEMEIA : Mi-e teamă că ceea ce vă ofer eu n-o să vă convină. Noi nu avem două camere la adrese diferite, ci una singură, mare de 40 de metri, despărțită printr-un perete. De fapt, sînt două camere. Peretele despărțitor este destul de solid.

MITEA : Ce înseamnă... destul ?

FEMEIA : Aproape că nu se aude nimic dintr-o cameră în alta.

MITEA : De ce vreți să faceți schimb de locuință ? Nu e mai simplu să dărîmați peretele ? O să aveți astfel o singură cameră și chiar cu mult mai mare ca aceasta.

FEMEIA : Tocmai asta-i problema : peretele despărțitor nu poate fi dărîmat. Pentru a-l dărîma trebuie o aprobare specială, care nu mi se dă. Din această cauză, într-o cameră locuiesc eu, iar în cealaltă, sora mea. Or, noi ne-am obișnuit să fim împreună.

MITEA : De ce nu vi se dă aprobarea să dărîmați peretele despărțitor ?

FEMEIA : Fîndcă tot la cererea mea a fost ridicat acest perete.

MITEA : Stați, că nu înțeleg ! De ce ați cerut ridicarea acestui perete ?

FEMEIA : Știți, întîi am gîndit altfel : fiecare trebuie să aibă un loc al său, unde să poată fi singur. Și, într-adevăr, cum am construit acest perete, am devenit alt om. Puteam oricînd să mă duc la ea în vizită, dar cînd mă întorceam în camera mea, eram singură.

MITEA : Atunci, de ce vreți să dărîmați peretele ?

FEMEIA : Știți, eu sînt singură. Nu am o familie a mea. Femeile de vîrsta mea nu au prea putut să-și croiască viața cum ar fi vrut. În timpul războiului, am dansat doar o singură dată un tango, cu profesorul de fizică. Așa că viața mea de familie este aceea pe care o duc împreună cu sora mea. Și, după ce acest blestemat de perete a fost ridicat, au ieșit două camere lungi și înguste, cu două penare. Dar nu asta ne supără. Nu ne place că nu avem o singură gospodărie, că gătim separat, că facem cumpărăturile separat. Nu ne-am așteptat ca totul să devină atît de trist.

MITEA : Oricum, noi vrem la două adrese diferite.

FEMEIA : Da. Asta este principalul impediment. Dacă aș reuși să lichidez acest perete blestemat, n-ar mai trebui să fac schimb de locuință.

MITEA : Am înțeles. Dar nouă nu ne convine ceea ce ne oferiți.

FEMEIA : Nimănui nu-i convine. Și numai din cauza peretelui.

KATEA : Trebuie să insistați la Sfatul popular, nici eu nu știu unde, pînă cîpătați autorizația de dărîmare.

FEMEIA : Cum puteți crede că n-am fost peste tot ? Dar dacă nu se poate... nu se poate !

MITEA : Zău, dintr-un fleac faceți o întreagă problemă. Dacă vreți, vin eu duminică să vă dărîm zidul.

FEMEIA (ride) : Cum să-l dărîmați ? V-am spus doar că e un perete în toată regula.

KATEA : Să dărîni e mai simplu.

FEMEIA (ride) : Dar stîlpii de lemn ? Uite așa niște bulumaci !

MITEA : Bulumaci îi aruncăm în curte.

FEMEIA (ride) : O să împiedice circulația.

KATEA : N-o să împiedice, că o să fie duși de acolo.

FEMEIA : Unde o să fie duși ?

KATEA : Acolo unde e nevoie de un zid.

FEMEIA (entuziasmată) : O idee excelentă... Il dărîmăm și... gata. Și, într-adevăr, poate să ia materialul cine poștește... Problema dumneavoastră e într-adevăr mult mai serioasă. Nu-i chiar atît de simplu să faci schimb cu două camere la adrese diferite. Nu vă întreb de ce vreți două camere... separate.

(Nimeni nu-i răspunde, dar Femeia nu are chef să plece.)

Ce să-i faci, așa-i viața... La început, în tinerețe, ai întîlniri : te întîlnești cu cine îți place : ba cu unul, ba cu altul... Vine apoi războiul, blocada, și încep despărțirile : ba de unul, ba de altul. Și, deodată, te vezi mutată în alt oraș, și te-ai despărțit de toți. Devii, cu timpul, om în toată firea, crezi că ești stăpîn pe viața ta, și ai vrea să nu te mai despartă de nimeni. Dar tot te despartă. Și dacă te-ai despărțit doar de cunoscuți ! Dar te despartă și de prieteni. Și încă ar fi bine dacă te-ai despartă numai de prieteni. Dar nu ! Te despartă și de cei dragi. Dacă te întrebi de ce te despartă de cei dragi, îți răspunzi că o faci de dragul altora ! Și mereu, de dragul altora, te tot despartă, te despartă, pentru că pînă la urmă să te despartă de toți și să rămîi singur.

KATEA (lui Mitea) : Ai devenit dintr-odată foarte chibzuit.

MITEA : Cine ? Eu ?

KATEA : Da tu, foarte chibzuit... Ai redactat un anunț și l-ai copiat în mai multe exemplare. A durat mult copierea atîtor exemplare ?

MITEA : Mult.

KATEA : Ai indicat și locurile unde să fie afișate ?

MITEA : Am indicat.

KATEA : Ca un adevărat misit.

MITEA : Ai face mai bine să taci !

FEMEIA (uluită, se ridică) : La revedere.

KATEA : La revedere.

MITEA : La revedere.

(Femeia pleacă.)

KATEA : Nu te da bătut, perseverează, misi-tule. Mai caută și alte formule pentru schimb.

MITEA : Văd că situația noastră ți se pare amuzantă. Ei bine, atunci, hai să ridem!

KATEA : Nu zbiea.

MITEA : De ce ți-ai petrecut noaptea la el ? De ce ai făcut-o ?

KATEA : Idiotule!

MITEA : Răspunde!

KATEA : Crezi, cu adevărat, că atîta vreme cit am fost împreună, n-aș fi putut gîndi la alt bărbat ? Nu se poate să crezi una ca asta, în afară de cazul că ai înnebunit de-a binelea.

MITEA : Adică mi s-a năzărit ? Răspunde ! De ce ți-ai petrecut noaptea la el ?

KATEA : Treaba mea. Îmi petrec nopțile unde vreau.

MITEA : Foarte bine. Înseamnă că asta-i viața care-ți place.

KATEA : Și tu îți croiești acum viața așa cum îți place. (Sarcastic.) Totul e, deci, cum nu se poate mai bine.

MITEA : Asta e altă poveste. Pe mine mă interesează un singur lucru : de ce ți-ai petrecut noaptea la el ?

KATEA : Nu am jurat niciodată să-mi îndrept privirile spre pămînt, cînd îmi iese în cale un bărbat.

MITEA : Nici eu n-am jurat, cînd e vorba de o femeie.

KATEA : La urma urmei, de ce te-ai însurat ?

MITEA : De timpit ce sînt ! Toți cei ce se însoară sînt niște timpîți. Ar trebui să li se scrie un T mare pe frunte, ca să dea și altora de gîndit.

IV

PROCES DE DIVORȚ (NR. 1)

Larisa, David Kerilașvili și mama Larisei își așteaptă rîndul, obosiți și resemnați. Acum s-au ridicat în picioare. În locul lor s-au așezat alții. Larisa este o femeie tinăra și grăsuță. Răspunde speriată, ca o elevă care știe dinainte că i se se vor pune întrebări dificile la care nu ar putea să răspundă. Ea este aceea care a intentat divorțul.

JUDECĂTORUL : Studii ?

LARISA : Opt clase.

JUDECĂTORUL : Ați mai fost căsătorită ?

LARISA : Da, cu Tvetkov Iurii.

JUDECĂTORUL : Ce anume vă determină să cereți divorțul ?

LARISA : Soțul meu nu este de acord ca eu să urmez școala sanitară. Nici el nu lucrează nicăieri și nici nu învață. Soțul meu mă jignește într-una. Viața noastră e un chin. Mi-a adus multe jigniri, printre care și aceea că sînt o prostituată și că pot fi cumpărată cu trei ruble...

JUDECĂTORUL : Tovarășe Kerilașvili, este adevărat ce spune soția dumneavoastră ?

KERILAȘVILI : Nu aș putea să spun ase-menea vorbe. Nu aș putea ! Și dacă totuși le-am rostit, am fost pradă unei erize de nebulie.

JUDECĂTORUL : Tovarășă, în declarația sa, tovarășul Kerilașvili scrie că aveți intenția să vă întoarceți la primul soț.

LARISA : A surprins o discuție la telefon din care nu putea să înțeleagă mare lucru și, totuși, a tras niște concluzii stupide.

JUDECĂTORUL : David Kerilașvili, ridicați-vă. Aveți vreo obiecție împotriva acțiunii deschise de soția dumneavoastră ?

KERILAȘVILI : Nu sînt de acord cu motivele indicate în cererea de divorț. În realitate, motivele sînt cu totul altele.

JUDECĂTORUL : De ce nu muncii ?

KERILAȘVILI : Muncesc, dar la domiciliu. Din motive de sănătate.

JUDECĂTORUL : Care e boala de care suferiți ?

KERILAȘVILI : Am stat cinci ani în gips, am avut tuberculoză osoasă.

JUDECĂTORUL : Și muncind acasă, ciștigați bine ?

MAMA LARISEI : Chiar mai mult decît un inginer.

KERILAȘVILI : Ciștig ca orice cetățean sovietic ! Tovarășe judecător, vă rog să mă credeți, nu sînt un om rău. Eu am iubit-o și o iubesc și acum.

JUDECĂTORUL : De ce n-o lăsați să învețe ?

KERILAȘVILI : Tovarășe judecător, ea v-a mințit, dar nu a făcut-o din proprie iniția-tivă. Eu însumi m-am dus la școala ei și le-am spus celor de acolo : „Obligați-o să învețe” ! Iar ei mi-au răspuns : „Dacă tu ca soț nu poți să-o obligi, noi, cu atît mai puțin o putem face...” Este aci, de față, mama ei. Larisa repetă vorbele pe care mama ei a pus-o să le învețe. Soacră-mea îi tot dă zor Larisei : „Părinții lui să vă construiască un apartament proprietate personală”. Dînsa crede că dacă părinții mei stau la țară, sînt bogați. Or, la țară sînt tot felul de oameni : și cu mai multe posibilități materiale, dar și cu mai puține. Și dacă nu avem un apartament, proprietate personală, atunci nu mai are nevoie de un ginere ca mine.

JUDECĂTORUL : Tovarășe, e adevărat ce spune soțul dumneavoastră ?

LARISA : În general... el nu mă iubește.

JUDECĂTORUL : Dar el afirmă că vă iubește.

LARISA : Nu, nu mă iubește !

KERILAȘVILI : Ba te iubesc, și tu știi asta !

LARISA : Nu, nu știu.

KERILAȘVILI : Ba știi, numai după cite telefoane ți-am dat !

JUDECĂTORUL : Tovarășe Kerilașvili, de ce credeți că soția dumneavoastră vrea să se întoarcă la primul ei sot ?

KERILAȘVILI : Nu, nu ca vrea. Ea este o femeie serioasă. Mama ei vrea. Și fiindcă așa vrea mama ei, niște oameni vor fi nefericiți.

MAMA LARISEI : Nu vor fi ! Ea îl iubește pe Iurii Tvetkov ! A plecat de la el din nechibzuință și acum se va întoarce. Acolo nu are de a face cu mincinoși. Kerilașvili și părinții lui au promis categoric înainte de nuntă : „Vă cumpărăm un apartament proprietate personală”.

JUDECĂTORUL (o întrerupe) : Nu știți să vă comportați civilizat în fața instanței. Țipați de parcă v-ați afla cine știe unde. Vă rog să părăsiți sala.

LARISA : Dacă m-ar iubi cu adevărat, ar găsi o soluție ca să nu mai fim nevoiți să locuim toți trei împreună.

KERILAȘVILI : Tovarășe judecător, eu n-o învinuiesc cu nimic pe soția mea. Ea repetă cuvintele altuia. Ea nu gîndește așa. După cum văd, Larisa are trei inimi : una pentru primul ei sot, a doua pentru mine și o a treia pentru altcineva... După părerea mea, omul trebuie să aibă o singură inimă ! Tovarășe judecător, vreau să fac o declarație.

JUDECĂTORUL : Poftim.

KERILAȘVILI : Tovarășe judecător, vă rog să aprobați cererea de divorț a soției mele. Lăsați-o să aibă un alt sot, mai bun ca mine. Să aibă și apartament proprietate personală. Nu vreau să stau în calea fericirii ei.

JUDECĂTORUL : Completul de judecată se retrage pentru deliberare.

(Kerilașvili și Larisa stau de vorbă liniștiți.)

MAMA LARISEI (cu furie) : Ești o ipocrită... o ipocrită.

LARISA : Mamă, pleacă, te rog.

MAMA LARISEI : Ipocrito !

LARISA : Te rog să pleci !

V

MITEA — IRINA

IRINA : Nu cumva te deranjez ? Am șovăit mult pînă m-am hotărît să vin la întîlnire. M-am gîndit că s-ar putea să fii ocupat sau mai știu eu ce-ar fi putut să fie.

MITEA : Ce-ar fi putut să fie ?

IRINA : Azi arăt oribil. M-am uitat în oglindă și m-am speriat.

MITEA : Nu-i adevărat. Arăți foarte bine !

IRINA : Nu știam cum să procedez. Mai întîi am vrut să-ți scriu, dar apoi mi-am zis : Nu. S-ar putea nici să nu știu cine-ți scrie. S-au mai văzut d-astea !

MITEA : Am fost foarte ocupat. Știi tu cite formalități sînt necesare pentru un divorț ?

IRINA : De ce te justifici ? Mă simt oricum destul de vinovată... (Ride.) Te gîndești probabil că la încrecăturile pe care le ai nu-ți mai lipsea încă una. (Mitea ride și el, și, deodată, amîndoi se simt mai degajați.)

IRINA : Doamne, de ce nu pot face eu un schimb. I-aș da bucuroasă pe toți cei care au nevoie de mine, pentru singurul om de care am eu nevoie. Știi, Mitea, m-am surprins închipuindu-mi că eu sînt tu. Cînd sînt întrăbată ceva, înainte de a răspunde, mă gîndesc ce-ai răspunde tu, și de-abia după aceea răspund. Dacă mi se întîmplă ca, ziua, să zîmbesc cuiva, noaptea, visez că tu mă privești cu reproș.

MITEA : Mergem mîine la fotbal ?

IRINA : Vorbești serios ?

MITEA : Foarte serios.

IRINA : Adevărat ?

MITEA : Foarte adevărat.

IRINA : Mă inviți ?

MITEA : Bineînțeles !

IRINA : Mulțumesc.

VI

PROCES DE DIVORȚ (NR. 2)

JUDECĂTORUL : Afirmati că Șumilov injură ?

SOȚIA : Da. Înjură.

JUDECĂTORUL : Poate că i-a scăpat și lui așa... o dată.

SOȚIA : Da' de unde ! Mă injură tot timpul și încă foarte urît.

JUDECĂTORUL : Cum adică : foarte urît ? Întîlnești asemenea injurături într-un ziar sau într-o carte ?

SOȚIA : Nici pomeneală.

JUDECĂTORUL : Nu puteți fi mai precisă ? Poate că e vorba doar de cite un cuvînt mai tare, cum ar fi, să zicem... „bestie” !

SOȚIA (se supără) : Cred că știu ce înseamnă o injurătură !

JUDECĂTORUL (se adresează Soțului) : Ați auzit ce declară soția dumneavoastră. Ce aveți de spus ?

SOȚUL : Se mai întâmplă. Dar cînd înjur, o lae în șoaptă, doar... așa ca să mă răcoresc.

JUDECĂTORUL : În șoaptă ? Și nu vă aude nimeni ?

SOȚUL : S-ar putea ca ea să mă audă.

JUDECĂTORUL : Soția dumneavoastră afirmă că o și loviți uneori. Că odată ați aruncat cu fierul de căleat după ea. E adevărat ?

SOȚUL : În parte ! Am aruncat fierul de căleat, așa... din distracție și l-am trîntit de podea. Altă dată, e drept, am dat cu piciorul în ea și asta fiindcă îl strică pe copil, cu educația pe care i-o dă.

JUDECĂTORUL : În schimb, dumneavoastră vă ocupați cu educația copilului cînd sînteți în stare de ebrietate. Beți mult ?

SOȚUL : Nu. Din cînd în cînd.

JUDECĂTORUL : Credeți că mai puteți trăi în bună înțelegere cu soția dumneavoastră ?

SOȚUL : În ultimul timp n-au mai fost scandaluri între noi. Am „latîns-o” doar o singură dată.

JUDECĂTORUL : Cînd ?

SOȚUL : Nu-mi amintesc precis. Parcă era... într-o duminică.

cam nervoasă. La început, nu e supărător, dar în viața de familie, s-ar putea să nu fie tocmai plăcut. Și nu i-ar strica să fie o leacă mai energică. Nu trebuie niciodată să fii cît de cît ridicol.

MITEA : Prin ce e ea ridicolă ?

KATEA : Iartă-mă. N-am vrut s-o jignesc. Dar cum îmi spuneți cînd vorbiți despre mine ? „Ea” ?

MITEA : Nu vorbim niciodată despre tine.

KATEA : Ea nu te-a întrebat niciodată despre mine ?

MITEA : Ce era să mă întrebe ?

KATEA : Și nu ți-a spus nimic ? Chiar nimic ?

MITEA : Ce trebuia să-mi spună ?

KATEA : Ei, știi eu... ?

MITEA : Nu. Nu mi-a spus nimic.

KATEA : O dovadă în plus că e inteligentă. Te-aș ruga ceva, Mitea. Poate că e o rămășiță a unei mentalități înapoiate, dar ai face mai bine să nu apari cu ea în fața mea.

MITEA : De ce ?

KATEA : Mi-e teamă că am s-o sugrum.

VIII

PROCES DE DIVORȚ (NR. 3)

VII

KATEA — MITEA

KATEA : Să știți că mă bucur pentru tine. Irina este o fată foarte bună.

MITEA : Care Irina ?

KATEA : A, tu îi spui Ira ? N-am știut. Sper că lucrurile merg bine.

MITEA : Chiar foarte bine.

KATEA : După părerea mea, ea este foarte sensibilă.

MITEA : Și ce e rău în asta ?

KATEA : Îți doresc sincer să fii fericit cu ea.

MITEA : Îți mulțumesc !

KATEA : Deci, v-ați hotărît ?

MITEA : În linii generale, da.

KATEA : Zău, sint cu adevărat bucuroasă că s-a nimerit să fie ea. În primul rînd, vă potriviți foarte bine. În al doilea rînd, ea te iubește și asta-i mai important ca orice. Și, în general, e o fată bună, fină, sinceră. Pe cuvînt că sint bucuroasă. E drept că e

JUDECĂTORUL : Cînd a încetat conviețuirea cu soția dumneavoastră ?

EL : În una mie nouă sute șazecei și nouă.

JUDECĂTORUL : Luna ?

EL : Nu-mi mai amintesc.

JUDECĂTORUL : Cum adică ? Nu vă amintiți dacă era iarnă sau vară ? O asemenea faptă ca a dumneavoastră, o considerați un fleac ? (El tace.) Cereți împărțirea averii ?

EL : Da.

JUDECĂTORUL : Ce bunuri ați achiziționat în perioada conviețuirii cu soția dumneavoastră ?

EL : Un studio și un televizor „Record”.

JUDECĂTORUL : Și ce pretindeți ?

EA : Televizorul „Record”.

JUDECĂTORUL : Sînteți de acord să-i dați televizorul ?

EL : Sînt de acord să iau eu studioul.

mai e de discutat. Tu ai nevoie de libertate? De-te, distrează-te!

(Cineva sună la ușă. Katea se duce să deschidă. Intră Korovin, cu o mână legată de gît, cu valiza în mîna cealaltă.)

IX

KATEA — MITEA

MITEA : De ce te uiți la mine?

KATEA : Eu ? Iartă-mă, sint distrată.

MITEA : Ai ajuns să nu mai știi ce faci?

KATEA : Iartă-mă, te rog.

MITEA : De ce să te iert ?

KATEA : Fiindcă m-am uitat la tine, fără să-mi dau seama.

MITEA : Poate că era o privire de reproș. Poate că eu sint acela care trebuie să ceară iertare ? Spune...

KATEA : Ba deloc... Nu, zău, deloc... Mitea, mă gindeam doar că mie îmi trebuie într-adevăr libertatea. Tu nu te-ai prea distrat nici măcar o săptămînă. Ai dovedit că nu poți s-o faci de unul singur. Iar eu pot. Mie mie-mai bine dacă nu depind de nimeni. Iată, acum sint liberă și mie-mi bine. Dacă ar fi să depind de prieteni, atunci, nici de prieteni n-am nevoie. Prietenii sint destul de înrobitori: trebuie să fii drăguță cu ei, să nu-i superi, să-i ascuți chiar cînd nu te interesează ce spun ; să le zimbești cînd n-ai chef. Și astfel, încetul cu încetul, înceți să fii tu, devenind cine știe cine. Și tot așa și în căsnicie. Ce este de fapt căsnicia ? O patalama. Cu o pecete. Care adevărește că eu, cutare, mă oblig să fiu credincios — sau credincioasă — lui cutare, indiferent dacă va mai exista sau nu și dragostea.

MITEA : Lucrul nu-i chiar atît de simplu, draga mea.

KATEA : Și ce anume nu este simplu ?

MITEA : Judecă și tu, că doar ești în stare. De ce îți ia omul asemenea obligație ? Pentru că s-a îndrăgostit pînă la uitare de sine. Și dacă el poate fi capabil de un asemenea sentiment, atunci poate și să-și îndeplinească obligația.

KATEA : Din păcate, asta se întîmplă rar.

MITEA : Și totuși, fac bine cei care judecă așa : iată, vine ea și bătrînețea. Și atunci cu cine să stai la taifas ? Cu prevederile sociale ? Pe cine să iubești ? CEC-ul ?

KATEA : La bătrînețe, trebuie să iubești natura, iar în tinerețe, libertatea. Mi se pare chiar foarte ciudat că sint puțini oameni care își dau seama de asta. Asta-i cauza pentru care se petrec atîtea lucruri nefirești, pentru care se ajunge chiar la crimă.

MITEA : Vrei să știi ceva ? Dacă omul iubește măcar un pic, un piculeț, el nu mai e liber. Depinde de altul. Dar ce rost are să-ți explic ? Bineînțeles, atunci cînd nu există nici un fel de sentiment, cînd omul nu se vede decît pe sine, îi arde de teorii de felul

KOROVIN (Katici) : Pot să-l văd pe Lavrov ? (Katea face un semn de aprobare. Aruncă o privire sumbră noului sosit, crezînd că acesta a fost chemat să se mute în locul ei. Korovin, adresîndu-i-se lui Mitea.) Am venit ca să-ți exprim stima și considerația mea. Te-ai purtat ca Fortinbras. Vezi răul din jurul dumitale, și primul dumitale impuls este să lupți împotriva lui. Foarte bine. Fie ca oamenii cinstiți să fie măcar pe jumătate atît de activi ca acei necinstiți. (Între timp, în altă parte, Katea aruncă într-un sac de voiaj lucrurile ei. Își ia fișul și iese din casă.) MITEA (cître Korovin) : Scuză-mă ! (Fuge după Katea.) Încotro ?

KATEA : Tu ai vrut-o, Mitenka.

MITEA : Adică, ce-am vrut eu ?

KATEA : Tu l-ai invitat pe amicul tău să locuiască la noi, nu ? Înseamnă că ți-ai făcut niste socoteli.

MITEA : Îți dau cuvîntul meu că nu l-am invitat.

KATEA : Pînă una alta, te rog să nu țipi.

MITEA : A venit în vizită și atît. Și încă neinvitat, dacă vrei să știi.

KATEA : Mai încet, te rog.

MITEA : Bine. Voi pleca eu. Nu mai stau nici o zi aici : poți intra în posesia deplină a locuinței.

KATEA : Liniștește-te, Mitenka, liniștește-te.

MITEA : Ce mai vrei ? Tot nu te-ai lămurit ?

KATEA (se uită la el și zimbește nevinovat) : Eu tot am să plec. Nu te deranjez : nu e nevoie să mă conduci.

MITEA : Katea, nu vorbi pe tonul acesta cu mine.

KATEA : Nu văd ce ai să-mi reproșezi, Mitenka ! Tonul e foarte politic și eu vorbesc foarte serios. La revedere...

(Katea pleacă. Mitea se uită lung în urma ei.)

X

PROCES DE DIVORȚ (NR. 4)

JUDECĂTORUL : Cauza divorțului ?

NIKULIN : Nepotrivire de caracter.

JUDECĂTORUL : De cîți ani sinteți căsătoriti ?

NIKULIN : De douăzeci și patru de ani.

JUDECĂTORUL : Așadar, douăzeci și patru de ani v-ați putut înțelege și, acum... Ce s-a

NIKULIN : Am ajuns la concluzia că, de fapt, nu am găsit fericirea în căminul nostru.
JUDECĂTORUL : Ce pretenții aveți față de soție ?

NIKULIN : Nici un fel de pretenții.

JUDECĂTORUL : În ce constă nepotrivirea de care ați pomenit ?

NIKULIN (zâmbeste) : Tovarășe judecător, aceasta e o problemă foarte complicată. Psihologii au scris lucrări vaste pe această temă.
JUDECĂTORUL : Aveți un fiu !

NIKULINA : Este fiul meu din prima căsătorie. Nikulin l-a înfiat.

JUDECĂTORUL : Între tată și fiu relațiile sînt normale ?

NIKULINA : Excelente.

JUDECĂTORUL : Tovarășă Nikulina, sînteți de acord cu divorțul ?

NIKULINA : Sînt de acord.

JUDECĂTORUL : Acum sînteți de acord, și mai tirziu o să regretați amarnic. O viață de om ați trăit împreună, și acum rămîneți singuri. Constat că nu există motive serioase de divorț.

NIKULIN : Aș fi vrut să nu intrăm în amănunte, dar dacă nu se poate altfel, poftim, sînt gata s-o fac. Am reîntîlnit femeia pe care, cu mulți ani în urmă, am iubit-o foarte mult. Mi-am dat acum seama că nu putem trăi unul fără celălalt, că ne iubim.

JUDECĂTORUL : Asta e cu totul altceva. Așadar, ați reîntîlnit o femeie, de care, înainte vreme, vă lega un sentiment puternic. Ce v-a împiedicat atunci să vă căsătoriți ?

NIKULIN : Începuse războiul și n-am putut să ne căsătorim. Cînd m-am întors de pe front, ea era măritată.

JUDECĂTORUL : Va să zică, s-a măritat în timp ce dumneavoastră erați pe front.

NIKULIN : Da. S-a măritat cînd eu eram pe front. Așa au fost împrejurările. După război eu m-am căsătorit cu actuala mea soție. Ne cunoșteam din copilărie. Pe atunci ea trăia singură și avea un copil de doi ani. Era nefecită...

JUDECĂTORUL : Așa. Și acum v-ați reîntîlnit vechea cunoștință. Cînd s-a petrecut asta ?

NIKULIN : Acum aproape un an. Și ca a intentat acțiune de divorț. Nu are copii.

JUDECĂTORUL : Deci se distrug două familii. Merită ? Cum o să fie viața dumneavoastră cu această veche cunoștință, nu se știe. Să mai așteptăm. Să mai animăm rezolvarea acestei probleme.

NIKULINA : Tovarășe judecător ! Nu știu să mă exprim în termeni juridici, dar vă rog să pronunțați sentința de divorț. De un an trăim în aceeași casă ca doi oameni străini. Nu suport să am tot timpul în fața ochilor un soț, care iubește altă femeie. Faceți-o pentru mine, vă rog ! Hotărîți acum, pe loc, dacă este posibil.

XI

LA CĂMIN

FATA CU BLUZIȚĂ (probează o bluziță) : Îți place bluza ? E nostimă, nu ?

FATA CU CAIETUL (cu un caiet în față) : Ți se potrivește ca... nuca în perete.

FATA CU BLUZIȚĂ : De-ar repara odată radioul. Nu mai știm nimic, din cîte se petrec pe lume.

FATA CU CAIETUL : Nu te știam așa de curioasă.

FATA CU BLUZIȚĂ (arătînd spre Katea) : Și ăsteia nu-i mai vine să se scoale.

FATA CU CAIETUL : Las-o să facă ce vrea. Ce-i treaba ta ?

KATEA : Mă scol imediat.

FATA CU BLUZIȚĂ : Ai auzit de Petrov ? A făcut un infarct.

FATA CU CAIETUL : Sînt mulți care fac.

FATA CU BLUZIȚĂ : Cine a mai făcut ?

FATA CU CAIETUL : Ziceam și eu așa.

KATEA : Sînt unii care spun : „nu pot să trăiesc fără tine“, folosind, de fapt, o formulă uzată. Dar se întîmplă ea, uneori, aceste cuvinte să exprime un adevăr : chiar să nu mai poți trăi ! Sau, se mai spune : „mă doare inima de dorul lui“. Și chiar te doare cu adevărat ! Iată, ea pe mine, acum. O fi un infarct ? Dar, mai bine să nu mă mai gîndesc la toate astea. La dracu, cu gîndurile astea negre ! Vreau să mă gîndesc la ceva plăcut. Cîrînd vine concediul, cîrînd vine concediul, vine concediul !

(Mai departe acțiunea va avea loc într-o atmosferă de veselie sinceră, într-un club de uzină, unde toți se cunosc între ei. Se dansează și se organizează diferite jocuri de societate.)

XII

KATEA — VALER

KATEA : Mergeam pe strada Sadovaia. Șoferul unui camion a trebuit să frîneze brusc, iar mașina, înțîi s-a învîrțit pe loc, și apoi a urcat pe trotuar, intrînd în oamenii care așteptau în stație. Cei loviți au început să strige, să geamă. Eu am luat-o la fugă. Am

VALER : Nu trebuie să ne gîndim la lucruri de felul ăsta. Iată, eu sînt un om fericit, pentru că m-am învățat să țin minte doar lucrurile plăcute și să le uit pe cele neplăcute. Lucrurile neplăcute poți să le uiți, dar nu se poate să nu le vezi. Nu poți să trăiești cu ochii închiși. Viața îți ridică o mulțime de probleme și te obligă să-ți precizezi poziția față de unele dintre ele. Iată, de pildă, se consideră că prietenia și tovarășia sînt două lucruri cu totul diferite. Așa o fi oare? Pe oricine îl poți numi tovarăș, dar nu oricine îți este și prieten. Tot așa, nu se poate să nu te întrebi în ce raport se află prietenia și dragostea. Poți să iubești fără să fii prieten cu cel pe care îl iubești? Sau, dimpotrivă, poți să fii prieten și să nu iubești? Poate omul să iubească de două ori? Există dragoste la prima vedere? Poate exista dragoste atunci cînd bărbatul este mai tînăr? Iată altele și altele întrebări care încă nu și-au primit răspunsul și pe care nu le poți ocoli.

KATEA : Ce orizont larg ai!

VALER : Am fost totdeauna premiant.

KATEA : Nervii mei s-au dus pe copecă.

VALER : Nu te gîndi la nervii tăi. Țasta-i leacul. Spune-ți într-una : nu mă gîndesc la asta. (Lasă brațele să atîrne moale.) Nu mă gîndesc la asta și basta.

KATEA (îl imită) : Nu mă gîndesc la asta. (Toți cei care se află pe scenă, își lasă brațele să atîrne moale și repetă monoton : „Nu mă gîndesc la asta“.)

VALER : Încă o dată și încă o dată...

TOȚI :

Nu mă gîndesc la asta...

Nu mă gîndesc la asta...

Nu mă gîndesc la asta...

Nu mă gîndesc la asta...

KATEA (împreună cu toți) : Nu mă gîndesc la asta!

VALER : Știi cum își dresază fahirii șerpui? Pe baza reflexului condiționat. (Cîntă o melodie la o muzicuță.)

KATEA : Al șerpilor sau al fakirilor?

VALER : Al amîndurora. Tu să fii tot timpul pe lingă mine. Eu o să te eliberez de toate gîndurile tale negre. Întreabă-i și pe prietenii tăi. Toți o să-ți confirme că sînt un om cumsecade.

KATEA : Știu. Dar am auzit... că uneori bei cam mult.

VALER : Acum nu mai beau. Și-ntradevăr, trăiesc mai puternic bucuria vieții. (Cîntă.)

Kate, adevăr grăiesc

Eu pe tine te iubesc.

Rogu-te, nu șovăi

De crezi că mă poți iubi.

KATEA : Lasă-te de prostii... Ai auzit de povestea mea ?

VALER : Am auzit eu ceva...

KATEA : Și ce-ai auzit ?

VALER : Am și uitat.

KATEA : Ai auzit că divorțez. Nu știu de ce consideră oamenii că trebuie să te rușinezi pentru așa ceva. În realitate, este o faptă demnă, pe care o face un om curajos,

care luptă pentru libertatea sa, și care nu se împacă cu înrobirea reciprocă, pe care o aduce uneori căsnicia.

VALER : Ai dreptate.

KATEA : Sigur că am. În general, femeile se tem să rămînă singure și acceptă orice compromis. Iată, eu nu m-am temut și am rămas singură. Și voi rămîne astfel, pînă voi găsi omul potrivit, cu atît mai mult cu cît muncesc și nu trebuie să depînd de nimeni.

ACTIVISTUL CULTURAL : Acum vom face o mică pauză. Supunem atenției dumneavoastră un joc de societate, un tradițional joc rusesc. Cei care doresc să participe, să poftescă aici!

(Seara de distracții continuă. Activistul cultural este la înălțime. O pereche, dintre cei care participă la joc, rămîne în urmă. Se oprește și se înfățișează în fața Judecătorului.)

XIII

PROCES DE DIVORȚ (NR. 5)

JUDECĂTORUL : Tovarășe Releacv, nu vrei să vă împăcați cu soția?

BELEAEV : Nici gînd. Nu pot s-o fac, fiindcă o urăsc și nu mai vreau s-o am, într-una, în fața ochilor. Există o femeie cu care mă voi însura imediat după divorț. Soția mea știe asta foarte bine și de aceea îmi face tot soiul de greutăți.

JUDECĂTORUL : Cîți ani ați trăit împreună?

BELEAEV : Vreți să spuneți cîți ani din viață am pierdut cu ea? Șapte ani. Dacă respingeți cererea mea, peste zece zile vă aduc alta.

JUDECĂTOBUL : Tovarășă Beleaeva, sinteți de acord cu cererea de divorț a soțului?

BELEAEVA : Deloc.

JUDECĂTORUL : Dar el nu vă iubește.

BELEAEVA : Ei și ce! Nu am fi singurii care nu se iubesc, și totuși trăiesc împreună.

JUDECĂTORUL : În viața lui a intervenit o altă femeie.

BELEAEVA : Nici în privința asta, bărbatul meu nu este o excepție.

JUDECĂTORUL : Dar el vă urăște. Ce viață e asta?

BELEAEVA : Aici, la judecată, poate să spună orice. Dumnealui are nevoie de amor. Nu mai poate trăi fără amor. Acum o iubește pe această femeie, mai tîrziu va iubi pe o alta. Nu poți divorța în fiecare lună. Asta este a unsprezecea oară cînd întentează divorțul! De unsprezece ori m-a tirat la judecată.

JUDECĂTORUL : Dar e prima oară când vă prezentați.

BELEAEVA : Păi, m-am gândit că poate e bine să vă lămuresc o dată că eu nu am de gând să divorțez. Dacă nu i-ați mai primi cererile, s-ar împăca poate. În termenul de împăcare pe care îl stabiliți nu face decît să-mi mănince sufletul.

BELEAEV : Eu nu mai locuiesc la Lenin-grad. Nu mă întorc la ea și nici pe ea n-o primesc la mine. Și atunci, cum ne putem împăca, chiar dacă ați mai stabili un termen de un an pentru asta?

BELEAEVA : Dați-ne măcar două luni pen-
tru împăcare.

ACTIVISTUL CULTURAL : Urmează dans.

XIV

KATEA — VALER

VALER : N-am băut fiindcă am căzut în acest viciu, ei, pur și simplu, fiindcă n-am avut tăria să-mi refuz prietenii. Alți oameni au tăria să spună că nu mai beau. Sau că nu le place băutura. Sint o mulțime de formule special inventate pentru a refuza. Eu însă mă temeam să nu-mi jignesc prietenii.

KATEA : Vezi, Valer, soțul meu nu bea mai deloc. Ei, și ce-i cu asta? Mai bine ar fi băut! Odată, a ferecat ușa și nu m-a lăsat să intru în casă. Am pătruns ureîndu-mă pe niște sechele. Acum, însă, de cînd nu mai sint cu el, pot să mă întorc acasă cînd am chef. Vreau — mă duc la cinema; vreau — mă duc la o prietenă. Acum îmi dau seama cît prețuiește libertatea. Pentru libertate, oamenii au urcat pe baricade, și-au jertfit viața. Toate revoluțiile s-au făcut în numele liber-tății. Iar, în căsnicie, ne întoarcem, de bună voie, la iobăgie. Nu-i asta o prostie? Și să te mai miri că sint atîtea divorțuri!

XV

MITEA — IRINA

MITEA : Tovarășă, dați-mi voie să mă prezint.

IRINA (fericită și tandră) : Vă dau voie! Țin foarte mult să vă cunosc!

MITEA (tuțuind-o) : Sint de mult aici. De două ori, mi s-a părut că te-am găsit, dar te confundasem cu alte fete.

IRINA : Erau mai bine ca mine?

MITEA : Pînă acum nu am întîlnit așa ceva.

IRINA : Ai din nou ochii trîști, ca ai unui cîine bătut! Nu este greu să fii nefericit. Trebuie doar să-ți imaginezi cum ar fi dacă ești fericit. Nu există decît o singură consolare: că, uneori nu depinde de tine să fii nefericit. Și, în legătură cu asta, Mitea, înțeleg de ce te temi să vezi lucrurile așa cum sint, să accepți că eu te iubesc și că și tu mă iubești pe mine. Dar, ce elegant ești azi, ca un adevărat gentleman!

MITEA : Parcă ai fi un contor care inregis-trează toate lipsurile mele.

IRINA : Nu te enerva. Dacă nu ești calm, nu-ți mai spun nimic. (Mitea vrea s-o sărute, dar Irina îl respinge.)

MITEA : De ce mă respingi?

IRINA : Taci mereu, dar știi tu oare... (Arată spre inima lui.) Ce e aici înăuntru?

MITEA : Nu știi să fac declarații de amor.

IRINA : Miști. Dacă ai avea ce spune, ai ști. Eu nu-ți cer nimic. Am răbdare și aștept. Aștept cu plăcere fiecare întîlnire a noastră. Iar cînd ne întîlnim, eu nu mai înțeleg ni-mic, deși nu mă aștept să găsesc la tine vreo schimbare, o vorbă sau un gest lămuritor. Sint însă mulțumită că te-am văzut și mă despart de tine fericită că urmează să aștept viitoarea noastră întîlnire. Știu eu cît o să țină asta?

MITEA : Prea filozofezi mult și nu pot să-mi dau seama dacă mă iubești.

IRINA : Ce nevoie ai tu de iubirea mea? Ca să te afirmi în ochii tăi? Știi ce, dragule? Ce-ar fi să nu ne mai întîlnim un timp?

MITEA : De ce?

IRINA : Ca să mi se limpezească gîndurile.

MITEA : Va să zică am avut dreptate. Nu ți-e limpede ce anume simți pentru mine. Îți mai trebuie timp de gîndire.

IRINA : Și ție îți trebuie. Poate că și de data asta, timpul va limpezi totul.

MITEA (supărat) : Cum vrei tu!

IRINA (îl sărută pe obraz) : Te rog numai să nu te consideri jignit.

MITEA : Să știi însă că nimeni încă nu mi-a făcut viut în felul ăsta.

IRINA : Nu eu te alung. Mitenka, ci tu pe mine... Ghinionul meu este că eu văd totul mult prea clar. Probabil că este totuși mai bine să închizi ochii din cînd în cînd. Este adevărat că prea multă minte, strică. Eu îi înțeleg pe bărbați: viața e grea, și ei doresc o dragoste, să zicem, mai simplă. Bărbatul nu vrea complicații. Este gata să se îndrăgostească de oricine, numai să nu aibă probleme, și, mai ales, să nu fie nevoit să facă eforturi pentru a-și dovedi dragostea. Ai încercat tu vreodată, Mitenka, să-mi fii pe plac? Să mă convingi că ții la mine? Da, de unde! Eu sint cea care m-am străduit pentru amîndoi. Și m-am străduit din toate sărmanele mele puteri. Eu îți zic într-una.

dacă nu eu vorbe, cu ochii: „Jubitule, ia-mă în scamă! Scumpule, uită-te mai bine la mine! Poate că împreună cu mine n-o să-ți fie chiar atât de greu! Poate că împreună cu mine o să fie mai simplu, decât cu o femeie simplă! Fă măcar un pas în întâmpinarea mea! Și care sînt roadele eforturilor mele? Nimic. Fi bine, am obosit să tot cer. Nu mai pot. Soarta care mă așteaptă mi se conturează, acum, foarte limpede: voi merge cu o prietenă la concertele simfonice, voi vizita expoziții, voi citi, voi citi mult, voi deveni și mai descăptă...“

ACTIVISTUL CULTURAL: Iar acum recomand atenției domniilor voastre jocul „Pasagerul fără bilet!“ Toată lumea merge în lanț în jurul acestor scaune. La semnalul meu, toată lumea ia loc pe scaune. Cine nu reușește, este pasagerul fără bilet. Cine cîștigă, capătă un premiu! Poftim! Vă rog! Toată lumea poate să participe... Începem: unu, doi, trei... patru!

(Valer o apucă pe Katea de mină și o trage spre scaune. Acordeonistul intonează un marș, și toți pășesc, unul în spatele celui-lalt. Activistul bate din palme și toți se năpustesc spre scaune. Dar unul rămîne fără loc, și Activistul îi spune: „Nu e voie să călătorești fără bilet“, și scoate un scaun din joc... Acordeonistul începe marșul din nou, toți pășesc în șir cîte unul. Activistul bate din palme și o femeie rămîne fără loc. — „Nu e voie de călătorit fără bilet!“ Cei doi, rămași fără loc, stau în fața Judecătorului. Jocul se întrerupe. Toți îi privesc în tăcere.)

XVI

PROCES DE DIVORȚ (NR. 6)

JUDECĂTORUL: Pe ce se întemeiază cererea dumneavoastră de divorț?

ALFEROV: Pe scurt: nepotrivire de caracter. **JUDECĂTORUL:** Și dacă n-ar fi pe scurt? **ALFEROV:** Neputința de a alcătui o adevărată familie.

JUDECĂTORUL: Generalități.

ALFEROV: Ea a plecat de la mine, la pîrîntii ei. Viața în comun ne aduce numai neînțelegeri.

JUDECĂTORUL: Care este cauza acestor neînțelegeri? În jurul căror probleme au apărut ele?

ALFEROV: Păi tocmai asta e: nu există nici un fel de probleme. Scandalul și plecarea ei de acasă s-au produs, pentru că eu n-am venit la nunta prietenei ei.

JUDECĂTORUL: Vă înșeală? Nu e bună gospodină?

ALFEROV: Lucrurile astea trebuie luate separat: există femei care își înșeală bărbații și care sînt totuși gospodine perfecte.

JUDECĂTORUL: Nu vă înțeleg.

ALFEROVA (lui Alferov): Tu ai făcut vreodată ceva pentru casă? Ai făcut vreo cumpărătură în viața ta?

ALFEROV: Nu-i vorba despre asta.

JUDECĂTORUL: Tovarășe Alferova, care este, după părerea dumneavoastră, motivul despărțirii?

ALFEROVA: Motivul constă în aceea că el nu este atent cu mine, nu ține seama de părerea mea. El consideră că dacă se poartă corect, asta-i suficient.

JUDECĂTORUL: Dumneavoastră știți precis ce pretindeți de la soțul dumneavoastră?

ALFEROVA: Sigur că știu. Și el știe. Probabil că nu are timp să-și îndeplinească funcția de soț. El lucrează mult și, de altfel, și eu urmez niște cursuri serale.

JUDECĂTORUL: L-ați iubit pe soțul dumneavoastră?

ALFEROVA: Da.

JUDECĂTORUL: Și acum îl mai iubiți?

ALFEROVA: Da.

JUDECĂTORUL: Poftim?

ALFEROVA: Da. Îl iubesc.

JUDECĂTORUL: Tovarășe Alferov, soția dumneavoastră vă iubeste.

ALFEROV: În decurs de două luni, soția mea a plecat de patru ori de acasă.

JUDECĂTORUL (Alferovei): Ce v-a făcut să plecați de la soțul dumneavoastră?

ALFEROVA: O să vi se pară, desigur, ridicol, dar ne-am înțeles să ne întîlnim în oraș, ca să mergem la cinema, și el n-a venit. Eu consider că asta este de nesuportat.

JUDECĂTORUL: Tovarășe Alferov, ce aveți de spus?

ALFEROV: Este adevărat că nu i-am acordat atenția pe care o merită, dar nici nu i-o pot acorda, dat fiind specificul muncii mele.

JUDECĂTORUL: Ce-ar fi ca, totuși, să vă împăcați?

ALFEROVA: Cunoscîndu-l pe soțul meu, știu că el nu-și poate schimba comportarea și nici botărîrea de a divorța.

ALFEROV: Cunoscînd-o pe soția mea, consider că nu poate fi vorba de împăcare.

(Toți cei care au participat la jocul „Pasagerul fără bilet“ stau pe scaune și discută încet.)

— Ai auzit? Mitea Lavrov a înjunghiat un om.

— Cum de a făcut așa ceva? Și de ce?

— Păcat de el! Îl știu băiat bun.

— Da. E un om cumsecade.

— Și ce pedeapsă va căpăta?

— Depinde cît de grav și-a rănit victima

— Dacă decesul se produce în cel mult douăzeci și patru de ore de la rănire, atunci se consideră că este omucidere. Dacă survine mai tîrziu, atunci este omor prin imprudență.

— Nu te știam așa mare specialist.

— Pe cine l-a înjunghiat?

— Mitea Lavrov l-a înjunghiat pe unul.

— Pentru ce?

— Katea, ai auzit?

KATEA : Ce?

— Mitea a înjunghiat un om. O să-l judece.

KATEA : Pe cine... a înjunghiat?

— Pe un oarecare, nu știu cine e.

— Și ce-o să se întâmple acum cu Mitea?

— Nu știu. O să-l judece, desigur.

KATEA : Și o să facă pușcărie?

— Sigur că o să stea atît cît i se cuvine.

KATEA : Pe cine a înjunghiat? Ce-o să fie acum?

— Ce să fie? O să-l judece.

KATEA : A ajuns și la închisoare. La închisoare! Vai de capul lui. Asta-i mai lipsea: închisoarea. Acum s-a sfîrșit cu el... Eu sînt de vină: din cauza mea l-a înjunghiat. Cine știe cîți ani o să-i dea! Eu sînt vinovată; din cauza mea va înfunda pușcăria.

ACTIVISTUL CULTURAL : Și acum, un nou joc de societate: „Baba oarba“! Toată lumea știe în ce constă acest joc.

(Valer o ia pe Katea de mină. Cineva, cu ochii legați, se învîrtește, ea să-i prindă pe ceilalți. Toți se distrează. Și Katea se distrează. Aici trebuie să te distrezi, trebuie să zîmbești, altfel nu se poate. Acum au legat-o la ochi pe Katea și au rîsunit-o de cîteva ori. Ea își pierde echilibrul și se așază pe jos, rîminind așa, legată la ochi.)

XVII

LA SPITAL

MITEA : Mi-au spus că nu e zi de primire, că pot doar să-ți las un pachet, fără să te văd. Le-am spus că plec din oraș. Atunci m-au lăsat. Doar pentru cinci minute.

KATEA : Și cu mine s-a petrecut o nenorocire, și cu tine... Așa, dintr-odată, ne-a pocnit pe amîndoi.

MITEA : Dar ce e cu tine? Ce boală ai?

KATEA : O stare depresivă. Mie o să-mi treacă. Tratatul imi face foarte bine. De tine sînt îngrijorată. Mi s-a spus că ești la închisoare.

MITEA : Vorbe de clacă.

KATEA : Tu să nu povestești nimănui de întîmplarea asta a ta. Trecînd din gură în gură, vorbele se îngroașă. Nu știi? Sînt unii oameni cărora le place să facă din țîntar — armăsar.

MITEA : Dar cum de te-ai îmbolnăvit?

KATEA : Eu mă simt bine. Nu ai de ce să te sperii. O simplă astenie. Puțină odihnă și...

trece, Mitea. Dar este adevărat că tu ai înjunghiat un om?

MITEA : N-am înjunghiat pe nimeni. Minciuni.

KATEA : Așa să spui mereu. Principalul este s-o ții una și bună: nu știu nimic. Că dacă spui ceva... Mitea, mie mi-e tare dor de tine. (Tare.) Mitea, mie dor de tine. (Plînge.) Mie dor de tine, mi-e dor de tine, Mitea...

MITEA : Mai încet, e-o să mă dea afară de aici.

KATEA (încet) : Mi-e dor de tine, Mitea!... Dacă tu ai vrea, eu nu aș mai rămîne în spital. Eu știu de unde vine boala mea! Mă slîșie dorul de tine! Și știu și care este leacul. Dar nu depinde numai de mine. Da, Mitea, așa este! Ție ți este cu adevărat bine? Nu mai ai deloc nevoie de mine?

MITEA : Ba da, Katea. Nici mie nu mi-e bine. Îmi lipsești... și încă foarte mult.

KATEA : Bănuiam eu... Sper din toată inima să nu mă înșel. Pînă îmi dau drumul de aici, să vii la mine în fiecare zi. Există niște zile de primire, dar dacă te lasă să intri, vino în fiecare zi, după ce ieși din schimb. Dacă n-ai să vii, o să cred că ești la închisoare.

MITEA : Mincarea e bună?

KATEA : Merge... Cam puține fructe. Dacă mi-ai aduce ceva fructe... Dar vād că mi-ai și adus! (Ia de la el o pungă de celofan.) Multumesc! Vai, ce mult ai cheltuit!

MITEA : Și cît erezi că mai trebuie să rămii aici?

KATEA : Păi, ajunge să spun că mi-e inima ușoară, că mi-e bine și... am și plecat. Dar știu eu, dacă mi-e cu adevărat bine sau, mai ales, dacă o să-mi fie cu adevărat bine?

MITEA : Sigur că o să fie bine.

KATEA : Și cu tine, cu închisoarea, cum rămîne?

MITEA : Nu-ți mai face griji. Și în privința asta o să fie totul bine.

(Intră Sora medicală.)

SORA : Vă rog să plecați, că altfel o să am neplăceri.

KATEA : Imediat, imediat... Am terminat. Mitea, să ai grijă de tine. (Mitea dă din cap.) Să bagi de seamă cum umbli pe stradă. (El dă din cap din nou.) Și, mai ales, să nu te enervezi. Pentru mine, sănătatea ta e lucrul cel mai de preț. Că eu... trăiesc numai cu gîndul la tine. De asta depinde și sănătatea mea. Dacă ți se întîmplă ție ceva, atunci mă îmbolnăvesc... de-a binelea.

SORA : Gata. Vă rog să terminați.

(Katea o urmează, dar se întoarce spre Mitea și repetă unul și același lucru.)

KATEA : Mi-e dor de tine. Dar ție? Mi-e dor de tine, Mitenka, mi-e dor de tine! (Deodată se smulge de lingă Soră și strigă.) Mi-e dor de tine, Mitea!

(Fuge spre el. Mitea fuge spre ea. Se îmbrățișează din toate puterile.)